

Asia: LVM/1770/03/2016

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi maantielain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot esityksestä

-

Huomionne lain 1 lukuun Yleiset säännökset

Lisätään uusi 1 momentti, jossa säädettäisiin lain tarkoituksesta liikennejärjestelmään ja liikennejärjestelmän suunnitteluun liittyen.

Tavoitteena on varmistaa maantieverkon valtakunnallinen yhtenäisyys ja palvelutaso. On tarkoituksen mukaista säätää lailla valtion ja maakunnan työnjako liikennejärjestelmäsuunnittelussa.

Tässä laissa ei säädettäisi kunnissa ja kaupungeissa tehtävästä liikennejärjestelmäsuunnittelusta. Kaupunkiseuduilla tehtävässä liikennejärjestelmäsuunnittelussa voidaan myös hyödyntää tässä laissa esitettyjä tavoitteita ja toimintamalleja.

Tienpidolla tarkoitettaisiin maanteiden suunnittelua, rakentamista, kunnossapitoa ja liikenteen hallintaa. Tienpitäjällä tarkoitettaisiin tässä laissa Liikennevirastoa.

Valtio vastaa tienpidon kustannuksista.

Säädetään maantein yleisestä määritelmästä sekä maanteiden luokittelusta pääteihin eli valtateihin ja kantateihin sekä muihin maanteihin eli seututeihin ja yhdysteihin. Lisäksi säädetään valtakunnallisesti merkittävästä runkoverkosta.

Huomionne lain uuteen 1 a lukuun Liikennejärjestelmäsuunnittelu

Liikennejärjestelmäsuunnittelu tulee tehdä yhteistyössä valtion, maakunnan ja kuntien välillä. Laaja-alaisesta yhteistyöstä olisikin tärkeää huolehtia liikennejärjestelmän toimivuuden ja suunnittelun tehostamiseksi. Liikennepolitiikan ja liikennejärjestelmän tavoitteena on liikkumisen ja kuljettamisen turvallisuus sekä ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä liikennejärjestelmä. Liikennejärjestelmäsuunnittelu olisi pitkäjänteistä ja strategista suunnittelua, jossa tulisi huomioida muun muassa liikenteen, maankäytön, palvelurakenteen ja elinkeinotoiminnan vuorovaikutus, toimintojen synnyttämä liikennetarve, eri ihmisryhmien liikkumistarpeet ja kulkutavat sekä tavaroiden kuljetusmuodot, liikenneverkot ja liikkumisen palvelut, liikenneturvallisuus sekä vaikutukset ja rahoitustarve.

Liikennejärjestelmä kattaisi kaikki liikennemuodot ja liikenneverkot, vaikka liikennejärjestelmä- ja maantielaki keskittyisikin erityisesti tieliikenteen muotoihin ja verkkoihin.

Liikennejärjestelmäsuunnittelua tehtäisiin kahdella tasolla: valtakunnallisesti ja maakunnallisesti. Liikenne- ja viestintäministeriö vastaisi pitkän aikavälin valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelusta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Maakunnan tulisi laatia valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamisesti ja siinä esitettyjen toimien täytäntöönpanon edistämiseksi toimialueelleen maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma. Maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma olisi monivuotinen, pitkäjänteinen suunnitelma, joka toteutumista ja vaikuttavuutta maakunnan olisi arvioitava vähintään kerran valtuustokaudessa sekä laadittava tarvittaessa tarkistettu suunnitelma.

Huomionne lain uuteen 1 b lukuun Valtion ja maakunnan välinen suhde

Maakuntien välisellä yhteistyösopimuksilla olisi varmistettava tienpidon kustannustehokas sekä yhtenäinen, asiantunteva ja pitkäjänteinen hoitaminen. Yhteistyösopimuksella lisäksi olisi varmistettava laissa säädetyn palvelutason toteutuminen sekä asiakastarpeiden huomioiminen.

Tavoitteena on, että maakunnan sopivat keskenään yhteistoiminnan järjestämisestä.

Valtio vastaisi edelleen tienpidosta ja sen kustannuksista Liikenneviraston toimiessa asiassa vastuuviranomaisena.

Huomionne lain 2 lukuun Maantien suunnittelu

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman laatiminen olisivat edelleen maantielaisissa säädettävät tiehankkeita koskevat suunnitelmat.

Jokaisen maakunnan liikenneviranomaisen päättäisi suunnittelukohteista, joiden määrittelyssä maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelmalla olisi keskeinen rooli.

Tienpitäjä vastaisi kuitenkin merkittävien hankkeiden toteuttamisesta sekä erityisestä syyistä tällaista hanketta koskevan yleissuunnitelman tai tiesuunnitelman laadinnasta.

Maanteiden suunnittelun tulisi perustua maanteiden kehittämisen tarpeisiin, valtakunnallisiin alueiden käyttötavoitteisiin, valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun, maakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun, yleissuunnittelua ja tiesuunnittelua koskeviin suunnitteluperusteisiin sekä muuhun alueidenkäytön suunnitteluun.

Hankearviointia esitetään otettavaksi osaksi säännöksiä. Hankearvioinnissa kyse on jo olemassa olevasta suunnitteluun liittyvästä arviointimenettelystä, jonka laatimisesta ja sisällöstä ohjataan nykyisin Liikenneviraston ohjeilla. Hankearvioinnin tarkoituksena olisi tukea hankkeiden suunnittelua ja hankkeen toteuttamista koskevaa päätöksentekoa.

Lakiin esitetään otettavaksi säännöksen yleissuunnittelua ja tiesuunnittelua koskevista suunnitteluperusteista. Suunnitteluperusteiden pyrkimyksenä olisi turvata muun muassa liikennejärjestelmäsuunnittelussa syntyvien palvelutasojen toteutuminen hankkeiden suunnittelussa.

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman laatimisen sekä näihin liittyvien tutkimusten aloittamisesta on ilmoitettava kunnalle sekä kuuluttamalla tai muulla sopivaksi katsottavalla tavalla 27 §:n 1 momentissa mainituille henkilöille.

Pykälän 3 momentin mukaan maantie voitaisiin suunnitella ilman kaavaakin, jos tien luonne huomioon ottaen tien sijainti ja suhde muuhun maankäyttöön voidaan muutoin selvittää yhdessä kunnan ja maakunnan kanssa.

Kunnan on toimitettava lausuntonsa nähtävillä olleesta suunnitelmasta ja sitä vastaan tehdyistä muistutuksista sekä jätetyt muistutuskirjelmät suunnitelman laatimisesta vastaavalle viranomaiselle eli tienpitöviranomaiselle.

Lisätään säädetään tiehankkeita koskevasta jälkiarvioinnista (uusi säännös). Jälkiarvioinnin tarkoituksena on tuottaa lisätietoa hankkeen vaikutuksista sekä kehittää tiesuunnittelua ja hankearviointia. Jälkiarvioinnin laatimisesta vastaisi tienpidon yhteistyöalue.

Huomionne lain uuteen 9 lukuun Maakuntauudistuksen voimaansaattamiseen liittyvät siirtymäsäännökset

Sisältää maakuntauudistuksen toteuttamista koskevat säännökset, jotka liittyvät valtiolta maakunnalle tai tienpidon yhteistyöalueelle siirtyviin tehtäviin, toimivaltaan, henkilöstön asemaan, sopimusten ja omaisuuden siirtoihin sekä vireillä olevien asioiden hoitamiseen.

Maakunta siirtäisi sille siirtyneet toimitilojen vuokrasopimukset maakuntien yhdessä omistamalle, tätä tarkoitusta varten perustetulle toimitila- ja kiinteistöhallinnon palvelukeskukselle. Kunnan kanssa kolmen vuoden siirtymäajaksi solmittujen vuokrasopimusten siirrosta maakunta ja palvelukeskus voivat sopia myös toisin.

Maakunnille saattaa siirtyä kunnista, kuntayhtymistä ja valtiolta sellaista irtainta omaisuutta, joka vaatii esimerkiksi omistuksen rekisteröinnin.

Huomionne lain muihin lukuihin (luvut 3-7)

Palveluluokittelussa huomioitaisiin liikenteen määrä ja laatu, tien liikenteellinen merkitys sekä vuorokaudenaika, mutta kunnossapidon tasossa olisi tarjottavan palvelutason lisäksi huomioitava keliolosuhteet ja liikkumisympäristöstä sekä alueellisesta asiakastarpeista johtuvat kunnossapitotarpeet.

Yksityisliittymien ja maatalousliittymien rumpujen kunnossapito olisi jatkossa maantien kunnossapitäjän vastuulla.

Tienpitoviranomainen muutettaisiin tienpitäjäksi.

Ehdotetaan, että Liikennevirastolla tienpitäjänä olisi lähtökohtaisesti toimivalta päättää kaikista yleissuunnitelmista ja tiesuunnitelmista.

Maakunta ja kunta olisivat lisäksi kaavoitusviranomaisia, joiden hyväksymät kaavat ohjaavat sitovalla tavalla tiesuunnittelua ja tiehankkeiden toteutusta.

Tienpitoviranomainen muutettaisiin toimivaltaiseksi viranomaiseksi ja kunnalliset ilmoitukset muutettaisiin maakunnan ilmoitukseksi.

Muut huomiot

-

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[Lappeenrannan kaupunginhallitus 15.8.2017 § 401.pdf](#)

Ropponen Milla
Lappeenrannan kaupunki